

Kỷ niệm 45 năm Ngày Giải phóng miền Nam thống nhất đất nước (30/4/1975-30/4/2020):

Những văn kiện của Đảng có ý nghĩa đặc biệt quan trọng trong Đại thắng mùa Xuân 1975

Năm 1975 có vị trí và ý nghĩa đặc biệt quan trọng, đánh dấu bước ngoặt mới trong lịch sử dân tộc ta: cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước thắng lợi trọn vẹn, giải phóng hoàn toàn miền Nam, thống nhất đất nước, nhiệm vụ chiến lược cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân hoàn thành, cả nước đi lên chủ nghĩa xã hội.

Nhân tố quyết định nhất làm nên thắng lợi vĩ đại đó là sự lãnh đạo của Đảng với đường lối kháng chiến đúng đắn, sáng tạo; cùng với đó là sự chỉ đạo chiến lược tài tình, sắc sảo của “Bộ thống soái”, đứng đầu là Đảng ta và Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Ngay từ cuối năm 1974, đầu năm 1975, Bộ Chính trị đã họp và hạ quyết tâm hoàn thành sự nghiệp cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân ở miền Nam với tư tưởng chỉ đạo “ngay từ giờ, phải tiến hành mọi công việc chuẩn bị thật khẩn trương, tạo điều kiện và cơ sở vật chất đầy đủ nhất để đánh mạnh, đánh nhanh, thắng gọn và thắng triệt để trong hai năm 1975, 1976”.

Do tình hình chuyển biến mau lẹ, cách mạng miền Nam bước vào giai đoạn phát triển nhảy vọt. Căn cứ vào diễn biến trên các chiến trường, Bộ Chính trị đã có những quyết định chỉ đạo trực tiếp cuộc tổng tiến công và nổi dậy như vũ bão của quân và dân ta ở miền Nam đầu năm 1975.

Từ cuối tháng 3/1975 đến cuối tháng 4/1975, Bộ Chính trị đề ra những kế hoạch chỉ đạo dựa trên các Nghị quyết, Điện, Thông tri, Chỉ thị về việc: giải phóng Đà Nẵng, tăng cường lực lượng, chia cắt và bao vây chiến lược phía Tây Sài Gòn, chuẩn bị gấp kế hoạch đánh chiếm Sài Gòn; nắm vững thời cơ chiến lược, quyết tâm thực hiện tổng tiến công và nổi dậy, kết thúc thắng lợi chiến tranh giải phóng trong thời gian ngắn nhất; quyết định chiến dịch giải phóng Sài Gòn mang tên “Chiến dịch Hồ Chí Minh”; “tiến quân với khí thế hùng mạnh nhất, giải phóng và chiếm lĩnh toàn bộ thành phố, tước vũ khí quân đội địch, giải tán chính quyền các cấp của địch, đập tan triệt để mọi sự chống cự của chúng”. Và Chiến dịch mang tên Chủ tịch Hồ Chí Minh đã toàn thắng vào trưa ngày 30/4/1975.

Để thấy rõ sự lãnh đạo, chỉ đạo sáng suốt của Đảng vào thời điểm lịch sử này, xin giới thiệu vắn tắt nội dung một số văn kiện quan trọng của Đảng trong chỉ đạo Tổng tiến công và nổi dậy mùa Xuân năm 1975.

1. Nghị quyết số 2328-NQ-NS/TW, ngày 8/2/1975 của Bộ Chính trị Về việc thành lập Đảng ủy Mặt trận Trị - Thiên

- Thành lập Đảng ủy Mặt trận Trị - Thiên, đặt dưới sự lãnh đạo trực tiếp của Quân ủy Trung ương về mọi mặt.

- Đảng ủy Mặt trận Trị - Thiên có nhiệm vụ: Lãnh đạo thống nhất kế hoạch hoạt động của các lực lượng vũ trang ở Trị - Thiên; Lãnh đạo phối hợp đấu tranh vũ trang, công tác địch vận với đấu tranh chính trị ở Trị - Thiên; Lãnh đạo công tác bảo đảm hậu cần, hậu phương đối với các lực lượng vũ trang hoạt động ở Trị - Thiên.

- Chỉ định 11 đồng chí vào Đảng ủy Mặt trận Trị - Thiên bao gồm các đồng chí: Lê Tự Đồng, Lê Linh, Nguyễn Hữu An, đồng chí Hùng, Nguyễn Văn Thanh, Nguyễn Chi, Nguyễn Công Trang, Hoàng Đan, Nguyễn Ngọc Thực, Dương Bá Núi và Trần Minh Đức, do đồng chí Lê Tự Đồng làm Bí thư.

2. Nghị quyết số 241-NQ/TW, ngày 25/3/1975 của Bộ Chính trị Về việc thành lập Hội đồng Chi viện miền Nam.

- Thành lập Hội đồng Chi viện miền Nam ở Trung ương.

Hội đồng Chi viện miền Nam ở Trung ương có nhiệm vụ: căn cứ vào nghị quyết, chỉ thị của Trung ương, của Bộ Chính trị và của Hội đồng Chính phủ; căn cứ vào yêu cầu của chiến trường do Quân ủy Trung ương đề ra mà tính toán, quyết định những chủ trương, kế hoạch, biện pháp tích cực nhất, có hiệu quả nhất để chỉ đạo và kiểm tra đôn đốc các cấp ủy đảng, các cấp chính quyền huy động sức người, sức của thật đầy đủ kịp thời để đáp ứng mọi yêu cầu của miền Nam trong tình hình mới...

- Chỉ định các đồng chí tham gia Hội đồng Chi viện miền Nam: Phan Trọng Tuệ, Hoàng Văn Thái, Nguyễn Khai, Trần Độ, Đặng Thí; Chế Viết Tấn, Vũ Xuân Chiêm, đồng chí Phạm Văn Đồng làm Chủ tịch, đồng chí Lê Thanh Nghị làm Phó Chủ tịch. Hội đồng Chi viện miền Nam làm việc tập thể để quyết định những chủ trương, kế hoạch, biện pháp quan trọng về chi viện miền Nam; cần tận dụng các tổ chức sẵn có của Chính phủ và của quân đội để làm việc. Cơ quan thường trực, giúp việc Hội đồng Chi viện miền Nam là Ủy ban Thống nhất của Chính phủ.

3. Điện của Bộ Chính trị, vào lúc 14 giờ ngày 1/4/1975 Về xúc tiến gấp kế hoạch Tổng tiến công và nổi dậy ở Sài Gòn - Gia Định, lập Ban chỉ huy và Đảng ủy Mặt trận Sài Gòn

Bức điện của Bộ Chính trị do đồng chí Lê Duẩn ký gửi: Anh Bảy Cường, anh Sáu, anh Tuấn về việc Bộ Chính trị nhất trí nhận định:

- “Tiếp theo thắng lợi lớn của ta ở Khu 9 và giải phóng tỉnh Phước Long ở miền Đông Nam Bộ, cuộc tổng tiến công chiến lược của ta trên thực tế đã bắt đầu với việc đánh chiếm Tây Nguyên và trong một thời gian rất ngắn ta đã giành được những thắng lợi cực kỳ to lớn. Chúng ta đã tiêu diệt và làm tan rã hơn 35% sinh lực địch, tiêu diệt và loại khỏi vòng chiến đấu hai quân đoàn địch, tiêu diệt khoảng 40% các binh chủng kỹ thuật hiện đại, thu và phá hơn 40% cơ sở vật chất hậu cần, giải phóng 12 tỉnh đưa tổng số dân vùng giải phóng lên gần 8 triệu...”

...Bộ Chính trị nhận định: Về chiến lược, lực lượng quân sự, chính trị, ta đã có sức mạnh áp đảo, địch đang đứng trước nguy cơ sụp đổ và diệt vong. Mỹ tỏ ra hoàn toàn bất lực, dù có tăng viện cũng không thể cứu vãn được tình thế của nguy. Cuộc chiến tranh cách mạng ở miền Nam không những đã bước vào giai đoạn phát triển nhảy vọt, mà thời cơ để mở Tổng tiến công và nổi dậy tại Sài Gòn - Gia Định đã chín muồi. Từ giờ phút này, trận quyết chiến chiến lược cuối cùng của quân và dân ta đã bắt đầu.

- ...Bộ Chính trị quyết định: Chúng ta phải nắm vững thời cơ chiến lược, quyết tâm thực hiện tổng tiến công và nổi dậy, kết thúc thắng lợi chiến tranh giải phóng trong thời gian ngắn nhất. Tốt hơn cả là bắt đầu và kết thúc trong tháng 4 năm nay, không để chậm. Phải hành động “thần tốc, táo bạo, bất ngờ”. Phải tiến công ngay lúc địch hoang mang, suy sụp. Tập trung lực lượng lớn hơn nữa và những mục tiêu chủ yếu trên từng hướng, trong từng lúc. Phát huy sức mạnh của ba đòn chiến lược, kết hợp tiến công và nổi dậy, từ ngoài đánh vào, từ trong đánh ra... Trước mắt - như trước đã định, nay cần làm nhanh hơn - gấp rút tăng thêm lực lượng ở hướng tây Sài Gòn, thực hiện chia cắt và bao vây chiến lược, triệt hẳn đường số 4 và áp sát Sài Gòn. Đồng thời, nhanh chóng tập trung lực lượng ở hướng Đông và Đông Nam, đánh chiếm những mục tiêu quan trọng, thực hiện bao vây, cô lập hoàn toàn Sài Gòn từ phía Long Khánh, Bà Rịa - Vũng Tàu...

- Muốn thực hiện phương hướng chiến lược nói trên cho kịp thời gian, thì ngay bây giờ, cần vạch kế hoạch hành động táo bạo với lực lượng sẵn có tại chiến trường miền Đông. Quân ủy Trung ương đã quyết định nhanh chóng chuyển Quân đoàn 3

cùng các binh khí, kỹ thuật từ Tây Nguyên xuống; đồng thời đã ra lệnh đưa quân đoàn dự bị vào...

- Trong khi Trung ương Cục và Quân ủy Miền vẫn làm nhiệm vụ như hiện nay, Bộ Chính trị quyết định thành lập Bộ chỉ huy và Đảng ủy mặt trận Sài Gòn để tập trung, thống nhất cao độ sự lãnh đạo và chỉ đạo đối với chiến trường trọng điểm này. Khi anh Sáu, anh Tuấn vào đến nơi thì các anh trao đổi ý kiến để thực hiện ngay.

- Ngoài này, Bộ Chính trị sẽ tập trung lực lượng chỉ đạo và đã có những chỉ thị cần thiết cho toàn quân, cho các chiến trường và các ngành, các cấp để bảo đảm trận quyết chiến lịch sử này giành toàn thắng.

4. Điện của Bộ Chính trị, lúc 11 giờ ngày 9/4/1975 về kế hoạch tiến công Sài Gòn

Bức điện do đồng chí Lê Duẩn ký "Gửi: Anh Tuấn, anh Sáu, anh Bảy Cường và anh Tư Nguyễn" có nội dung chính sau:

"Sau khi trao đổi ý kiến với anh Văn và các đồng chí ở Bộ Tổng tham mưu, tôi nhận thấy các anh cần chuẩn bị thêm mấy ngày nữa, đợi phần lớn lực lượng của Quân đoàn 3 và Quân đoàn 1 (cả bộ binh và binh khí kỹ thuật) vào đến nơi hãy bắt đầu cuộc tiến công. Từ nay đến khi cuộc tiến công lớn bắt đầu, cánh phía Tây và Tây nam do anh Sáu Nam chỉ huy cần đẩy mạnh hoạt động chia cắt đường số 4, buộc địch phải phân tán lực lượng để đối phó làm cho chúng thêm rối loạn, hoang mang, khó phán đoán kế hoạch chiến dịch của ta, đồng thời ra lệnh cho các đội biệt động thâm nhập nội thành... Thực hiện từ ngoài đánh vào, từ trong đánh ra, tạo điều kiện cho đồng bào nổi dậy, không chia làm hai bước. Đó là phương án cơ bản và chắc thắng nhất. Trong tình hình hiện nay, thần tốc, táo bạo, bất ngờ là ở chỗ đó. Tôi cũng đồng ý dự kiến cần chuẩn bị đối phó với tình huống cuộc chiến đấu có thể kéo dài một thời gian".

5. Điện của Bộ Chính trị, vào lúc 17 giờ 50 phút ngày 14/4/1975 Về Chiến dịch giải phóng Sài Gòn lấy tên là "Chiến dịch Hồ Chí Minh"

Toàn văn bức điện do đồng chí Lê Duẩn ký như sau:

"Gửi: Anh Tám Thành, anh Bảy Cường, anh Tuấn. Ngày 14 tháng 4 năm 1975, Bộ Chính trị đã họp nghe Quân ủy Trung ương báo cáo về tình hình mặt trận Sài Gòn và các phương hướng, chủ trương mà các anh đã điện ra. Bộ Chính trị nhất trí với các phương hướng, chủ trương ấy. Mong các anh tranh thủ thời gian chuẩn bị thật tốt để giành thắng lợi thật to lớn. Bộ Chính trị đồng ý Chiến dịch giải phóng Sài Gòn lấy tên là "Chiến dịch Hồ Chí Minh".

6. Điện của Bộ Chính trị, vào lúc 15 giờ 30 phút ngày 22/4/1975, Về nắm vững thời cơ, kịp thời phát động Tổng tiến công kết hợp với nổi dậy của quần chúng Sài Gòn - Gia Định

Bức điện do đồng chí Lê Duẩn ký "Gửi: Anh Tuấn, anh Sáu, anh Bảy, anh Tấn", về việc Bộ Chính trị nhất trí nhận định và đề ra chủ trương:

"Tiếp theo những thất bại dồn dập, gần đây địch lại mất Phan Rang và buộc phải rút chạy khỏi Xuân Lộc. Chúng không những đã phát hiện lực lượng lớn của ta ở cánh ven biển hướng Đông, mà còn phát hiện lực lượng lớn của ta ở hướng lộ 4 và tây nam Sài Gòn, phần nào phát hiện lực lượng lớn của ta ở hướng Bắc. Trước nguy cơ bị bao vây, tiêu diệt, chúng đã vội vã điều chỉnh bố trí lực lượng. Thế bố trí mới không thể hiện rõ ý đồ cố thủ Sài Gòn, mà để lộ ý định giữ cho được hành lang đường số 4 từ Sài Gòn đến Cần Thơ. Đêm qua, dưới áp lực của Mỹ và bọn tướng tá, Nguyễn Văn Thiệu đã phải từ chức. Để làm chậm cuộc tiến công của ta vào Sài Gòn, Mỹ - ngụy đã lập chính phủ mới, đưa ra với ta đề nghị ngừng bắn, đi đến một giải pháp chính trị, hòng cứu vãn tình thế thất bại hoàn toàn của chúng.

Tất cả tình hình nói trên đang gây rối loạn lớn trong nguy quân, nguy quyền. Phong trào đấu tranh của quần chúng nhân dân có thể có bước phát triển mới. Thời cơ để mở cuộc tổng tiến công về quân sự và chính trị vào Sài Gòn đã chín muồi. Ta cần tranh thủ từng ngày để kịp thời phát động tiến công. Hành động trong lúc này là bảo đảm chắc chắn nhất để giành thắng lợi hoàn toàn. Nếu để chậm sẽ không có lợi cả về quân sự và chính trị. Các anh ra mệnh lệnh ngay cho các hướng hành động kịp thời, đồng thời chỉ thị cho Khu ủy Sài Gòn - Gia Định sẵn sàng phát động quần chúng nổi dậy kết hợp với các cuộc tiến công của quân đội. Sự hợp đồng giữa các hướng cũng như giữa tiến công và nổi dậy sẽ thực hiện trong quá trình hành động. Nắm vững thời cơ lớn, chúng ta nhất định giành toàn thắng”.

7. Điện của Bộ Chính trị, vào lúc 10 giờ ngày 29/4/1975, Về tiếp tục Tổng tiến công vào Sài Gòn theo kế hoạch

Nội dung chính của bức điện do đồng chí Lê Duẩn ký gửi “Anh Sáu, anh Bảy, anh Tuấn, anh Tư, đồng điện anh Tấn” như sau:

“Bộ Chính trị và Quân ủy Trung ương đang họp thì được tin Dương Văn Minh ra lệnh ngừng bắn. Bộ Chính trị và Quân ủy Trung ương chỉ thị: Các anh ra lệnh cho quân ta tiếp tục tiến công vào Sài Gòn theo kế hoạch; tiến quân với khí thế hùng mạnh nhất, giải phóng và chiếm lĩnh toàn bộ thành phố, tước vũ khí quân đội địch, giải tán chính quyền các cấp của địch, đập tan triệt để mọi sự chống cự của chúng; Công bố đặt thành phố Sài Gòn – Gia Định dưới quyền của Ủy ban quân quản do tướng Trần Văn Trà làm Chủ tịch”.

8. Ngày 30/4/1975, Bộ Chính trị gửi điện khen tới toàn thể cán bộ, chiến sĩ tham gia Chiến dịch Hồ Chí Minh cùng đồng bào Sài Gòn - Gia Định

Toàn văn bức điện do đồng chí Lê Duẩn ký như sau:

“Toàn thể cán bộ, chiến sĩ tham gia Chiến dịch Hồ Chí Minh cùng đồng bào Sài Gòn - Gia Định thân mến,

Bộ Chính trị Ban Chấp hành Trung ương Đảng nhiệt liệt khen ngợi quân và dân Sài Gòn - Gia Định, khen ngợi toàn thể cán bộ và chiến sĩ, đảng viên và đoàn viên, thuộc các đơn vị bộ đội chủ lực, bộ đội địa phương, bộ đội tinh nhuệ, dân quân tự vệ đã chiến đấu cực kỳ anh dũng, lập chiến công chói lọi, tiêu diệt và làm tan rã lực lượng lớn quân địch, buộc nguy quyền Sài Gòn phải đầu hàng không điều kiện, giải phóng thành phố Sài Gòn - Gia Định, đưa chiến dịch lịch sử mang tên Bác Hồ vĩ đại đến toàn thắng. Toàn thể các đồng chí hãy nêu cao tinh thần quyết thắng cùng đồng bào tiếp tục tiến công và nổi dậy, giải phóng hoàn toàn miền Nam thân yêu của Tổ quốc”./.

Tài liệu tham khảo:

1. Văn kiện Đảng toàn tập. - H. : Chính trị Quốc gia. -T.36: 1975. - 2004. - 522tr.
2. Văn kiện Đảng toàn tập. - H. : Chính trị quốc gia.- T35 : 1974. - 2004. - 467 tr.
3. Đại thắng mùa xuân 1975 sức mạnh của cộng đồng các dân tộc Việt Nam / Giàng Seo Phử chủ biên; Vũ Hữu Hoạt, Lê Sơn Hải. - H. : Chính trị Quốc gia, 2015. -626 tr.
4. Đại thắng mùa xuân 1975 văn kiện Đảng / Đảng cộng sản Việt Nam. - H. : Chính trị Quốc gia, 2005.- 374 tr.

Đình Nhài